

HOLMBERG, TEODOR

Huru ynglingar blifva män : af Teodor Holmberg

1904

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

Polygfi.
Sällsk.

Gustaf-Adolf-Förbundets föredragsserie

III.

Huru ynglingar blifva män

AF

TEODOR HOLMBERG

Tärna, Västmanland

(Tryckt som manuskript)

GUSTAF-ADOLF-FÖRBUNDET

STOCKHOLM 1904

Förslag till program

vid föredragandet af denna uppsats

- I. *Sång: "Mandom mod och morske män".*
(Nr 86 i Soldatens Sångbok).
- II. *Huru ynglingar blifva män.* Af direktör
TEODOR HOLMBERG.
- III. *Sång: "O yngling, om du hjärta har".*
(Nr 131 i Soldatens Sångbok).
„ *"O, låtom oss svärja ett fostbröd-
ralag".* (Nr 132 i Soldatens Sångbok).

Kungl. biblioteket

0 0000 000010413

Huru ynglingar blifva män.

Af

Teodor Holmberg.

För en yngling måste det ovillkorligen vara ett stort och högt mål att blifva en *man*, en *verklig* man. Det är hans ära och lycka att stå fram som sådan, och *män* är det, som lifvet på alla områden fordrar: i hem, i arbete, i umgängeskretsen, i krigsväsendet, å det kommunala och politiska området.

Kanske någon tror, att det går alldeles af sig själf, att en yngling blir man? Låt bara år efter år rulla undan, så gör tiden en man utan ens egen medverkan, ungefär lika behändigt som kruk-makaren gör af leret en kruka. Och hvad är väl människan annat än en död lerklump, som tiden formar?

Ja, just emedan många medvetslöst och planlöst så tänka och handla, är det verkligen ej på långt när så godt om män, som man skulle tro. Ty lifvet rundt omkring oss visar två lika vanliga som fula afarter, nämligen å ena sidan karlavulna kvinnor, det vill säga kvinnor utan kvinnlighet, samt å andra sidan män utan manlighet.

Naturen danar mankön, manspersoner, och tusenden blifva ej annat: de äta, dricka, arbeta, tjäna pengar, sofva, och de kunna lefva ett helt lif utan

att hafva blifvit riktiga män. Ty det kan hvarken tiden eller naturen ensamt göra; därtill fordras *uppfostran* i hem, skola och kyrka, därtill fordras icke minst *själfukt* och *själfuppfostran*, med ett ord: *andliga* krafter och häfstänger måste sättas i rörelse.

Liksom järnmalm är råämne till ett svärd, trä till en stol, ull till en rock, så är ynglingen ämnet till en man. Han behöfver bearbetas och förädlas därtill. I honom bo krafter, känslor och aningar, som visa fram mot hans stora lifsmål, fram mot mandomsmönstret, och han står i lifvets sköna tid, öfvergångsålderns midsommarsdagar, då solen lyser och småler gladt mot honom. Men de anlag, som gömmas i honom, äro bestämda att mogna, och den ungdomssol, som strålar öfver honom, har till uppgift att förbereda till mognad.

Då det, som sagdt, icke går af sig själf att bli en man, och då många vrångbilder af män finnas, så kunna vi först taga detta en stund i skärskådande och sedan söka att visa rätsidan.

* * *

Hemmets fel är det i många, kanske de flesta fall, att en människa går ut i lifvet med svaga eller till och med dåliga förutsättningar. Många föräldrar använda samma metod, då ynglingar skola uppfostas, som då en kalf skall uppfödas till gödkalf! Så *mycket* foder som möjligt, så *godt* som möjligt och framlagdt alldeles för nosen, på det att ingen ansträngning må krävas att få kosten.

Men kunna män dans af bara fläsk och kött, smör, gröt och pannkaka och annan mat i öfverflöd? Och är det nyttigt, att de unga få arbeta litet men sofva och slå dank mycket? På detta sätt dans nog morsgrisar, slappa, loja och viljeveka människor, men ingalunda starka och kraftiga män. Kroppen skall utbildas till själens snabbe och villige tjänare, ej till dess tunge, drygfödde herre. Goliat var en jätte, men David var en man, så liten till växten han syntes. Den ene var en löjlig klump, stolt öfver sina väldiga muskelknippen, men han var svag i tanken och tom i hjärtat. Den andre hade själens snille och fosterlandsvännens dristiga mod. Den ene röt sitt dundrande skryt: "Kom hit till mig, så skall jag gifva ditt kött åt himmelens fåglar och åt markens djur!" Den andre svarade: "Du kommer emot mig med svärd och lans och med kastspjut, men jag kommer emot dig i Herren Zebaots, Israels härskars Guds namn, hvilket du har skymfat."

Och något liknande är de nog i regeln också med hänsyn till vår tids "starke män", som resa omkring och slå gagnlösa rekord i rå muskelkraft, karlar, som kunna lyfta häpnadsväckande tyngder med armen men knappast en allvarlig, ädel tanke med själen, män, ofta oförmögne att fatta och älska det verkligt stora, ur stånd att främja människolifvets utveckling och framåtskridande en enda centimeter eller att sätta i gång något enda godt verk, trots all deras styrka. Ty kroppen är icke mannen, snarare blott en boning för männen.

Mången tänker och betar sig så, som om han trodde, att skraddarens sax och måttband kunna skapa en man. Nej, ingen man, men lättare, om man själf vill hafva det så, en sprätt, en snobb, en "grilljanne". Lika litet som någon blir en man af bara mat och sömn och tidens blinda gång, lika litet göres han af bomull, ylle eller siden. Hur ofta sticker ej narren tydligt fram under den fina rocken och bakom en pince-nez!

* * *

Somliga söka mandom på djurets vägar. De tro sig vara karlar, när de hafva literbuteljen i fickan och när de draga, hojtande och svärande fram, med fräcka ord och blickar mot mötande kvinnor eller skrånande liderliga visor.

Ligapojken är icke fröet till en verklig man. Det är sorgligt, då man betänker, att en hop vanartade, illa uppfostrade gossar kunna göra ädla människors verk vanmäktiga. Så var det till exempel med en af vårt lands ypperste söner, han, som så segerrikt reste nykterhetens banér och började det långa, ärofulla fälttåget mot dryckenskapen, domprosten Wieselgren i Göteborg. Ty som präst tvangs han på sista tiden af sin lefnad att nedlägga sin konfirmandundervisning, enär så många gossar bland hans nattvardsbarn voro förvildade slynglar, att hvarken kärlekens eller straffets ord kunde förmå dem till tukt och ordning. Den man, som hela Sverige vördade och beundrade, såg sin prästerliga gärning i väsentlig mån förstörd af själfsvåldiga ynglingar. Man får sålunda ej sällan den ohyggliga förnimmelsen af, hurusom ur folk-

lifvets djup en stinkande andedräkt slår en till mötes, råhetens, tygellöshetens ligapojksande. Och ändå få det godas kämpar icke låta sig här af modfällas eller öfvervinnas, ty då brusar ödeläggelsens och fördärfvets flodvåg snart öfver sina bräddar och dränker i smutsigt vatten mänsklighetens mödosamt uppförda, heliga kulturtempel. Huru oändligt löftesrik och hjärtestyrkande är däremot icke den helt motsatta synen af ynglingar, som blomstra i kunskapsljus och ädel lifsvärme och som rusta sig att blifva för nationen dess framtids bärare i alla riktningar!

Men ännu gifs det tyvärr hemma i vårt eljest så sköna och hederliga fosterland allt för många, hvilka bitit hufvudet af skammen, som man säger. Det gifves vilda slagskämpar, som hvarken fråga efter eget eller andras lif och som våldföra sig utan orsak på fredliga människor, det finns fräcka, stryktäcka ynglingar, som till och med öfverfalla kvinnor på det skamlösaste sätt. Ännu dröjer det länge, innan verklig bildning och äkta folkuppfostran trängt ned i samhällsdjupen.

* * *

Fysisk feghet och rädsla äro dess bättre inga allmänna karaktärsdrag hos det svenska folk, som bland sina förfäder räknar världens oförvägnaste män: forntidens vikingar och storhettidens karoliner. Mod är en urgammal svenskmannadygd, som ej skall utdö och som framför allt skall vårdas, växa och förädlas till offervillig fosterlandskärlek i vår stolta värnpliktsarmé liksom hos vårt dristiga sjöfolk.

Likväl kan det nog gifvas undantag från denna regel också. Jag vill nu ej tala om något så löjväckande, som den rädsla ganska många stora, starka ynglingar hafva för — en kall dusch eller för att taga sig ett kallt bad. Ty detta vållas blott af ovana och går strax öfver, så fort man *en* gång tvungits ut i det våta elementet. Men man har sett och hört exempel, att ynglingar rymt från landet af fruktan för krigstjänst eller deserterat ur ledet dagen före en batalj af rädsla för döden. Sådant är eländig feighet och en man, en svensk yngling alldeles ovärdigt. Alla sådana gärningar böra med förakt brännmärkas af den svenska ungdomen, af den kvinnliga icke mindre än af den manliga. Ty en ung kvinnas förakt är en bitter, men hälsosam dryck för en räddhågad yngling.

Bättre då att vara en Sven Dufva, om hvilken det heter, att

»aldrig blef han kallad rädd,
blott tokig mellanåt».

Han hade ett klent hufvud men hjärtat på rätta stället, och därför fick han också en hjältes död och en hjältes odödliga rykte.

* * *

Vida vanligare är moralisk feighet, som mycket ofta finns till och med hos fysiskt starka och oförskräckta män. Det gifves människor, som äro rädda för hvad folk säger, rädda för grannars tungor och som vid sina handlingar framför allt fråga efter, icke om de äro rätta eller orätta, utan hvad Per och Pål skola tycka och säga. Man

borde väl eljest, om man vore en riktig man, blott söka att göra efter bästa förmåga, men sedan titta hvarken åt höger eller vänster.

Denna moraliska feghet framträder, bedröfligt nog, icke minst ofta, när någon skall deltaga i offentliga och allmänna församlingar. Där händer det, att personer låta skrämman sig att förneka och på ledares kommando rösta mot sin inre öfvertygelse. Så går det ofta till i både små och stora församlingar och föreningar — hvem vet, kanske ända upp i riksförsamlingen — och på så sätt tvingas mängden att böja sin mjuka gelérygg under den järnhårda, omänskliga partidisciplin, under hvars färla den, som vardt ämnad till en man, förvandlas till en väderflöjel. För andras hot och skrämnskott tystnade samvetets och den egna öfvertygelsens inre stilla röst, som sjöng om "mandom, mod och morske män" och som också, om den följts, skulle varit i stånd att göra sångens ord till lifssanning.

Det största exempel på moralisk rädsla, som historien visat, är väl Petrus, hvilken förnekade tre gånger den Mästare och Herre, som dock gifvit just *honom* hedersnamnet "Petrus", hvilket ju betyder klippa. Men af fruktan för flertalet vek sig själfva klippan.

Hur ofta visar sig ej moralisk feghet i unga mäns kamratlag! Rädd för att säga emot, låter man sig viljelös drivas till delaktighet i dåliga, kropp- och själsfördärfvande förlustelser, fast man inom sig känner, hur orätt det är och hur illa det skall slutas. Äfven här sker en förnekelse, ty man förnekar sitt eget sanna jag; man har ej vågat aflägga den goda bekännelse, som kanske skulle

varit stark nog att rycka en vän bort från för-
därfvets stig. Man blef af feghet en stackare och
därtill en dålig kamrat. Ty hade man varit en
god kamrat, då hade man höjt sin röst och sagt ett
varningens ord och stått fast vid det. Mången
dricker sig rusig, emedan han ej törs vara nykter
bland dryckeslystna kamrater.

* * *

Af det nu sagda kunna alla förstå, att manligt
väsen icke ligger i yttre ting och icke heller kom-
mer flygande af sig själf på tidens vingar. Det
kan till och med hända, att ej ens det gråa skäg-
get är ett osvikligt tecken till, att en *man* bär det,
ty mer än *en* åldring har visat sig vara utan fast
kärna. Men ingen tvekar om, att t. ex. Karl XII
var icke blott "en skägglös dundergud", utan en
svensk man från hjässan till fotabjället.

* * *

Män finnas i alla yrken, klasser och lefnads-
ställningar, och den yttre omgifningen betyder
föga för utvecklandet af manlighet. En dräng, en
torpare, en fabriksarbetare kunna vara duktiga män
fullt ut så väl som godsägaren, prästen, läkaren
och fursten.

Lika litet betyder i detta stycke begåfningen:
den trögtänkte kan vara en man, snillet en stac-
kare. Det goda hufvudet skall vara människan
till en hjälp, men blir ofta henne till en stötsten.

Det är ett djupt svalg befast mellan dem, som
äro män, och dem, som icke äro det. Detta svalg

är ansvarskänsla, plikttröhet, rätt bruk af friheten. Ett djur känner intet ansvar, ingen förpliktelse. Men den, som känner sig bunden af sitt samvete och förnimmer ansvar för hvad han tänker, talar och gör, i honom bor det *en man*, och denne växer ut till alit fullare mått med hvar dag som går.

Att vara herre öfver sig själf, att behärska sig i de mångahanda frestelsernas ögonblick, det är att vara man. Träl är den, som vekt böjer sig för sin lustas ingifvelser. Den rike mannen i skriften var en slaf i purpur och Lasarus en man i trasor. Är det icke den vise kung Salomo, som yttrat dessa sköna ord: "Jag såg trälrar till häst och furstar gå som tjänare till fots".

Hemmet, kamratreksten, kyrkan, politikens värld — alla behöfva de män, som älska rätt och sanning, som vilja stödja det goda, som vilja tjäna sina medmänniskor och ej förtrycka dem, som vilja vara kvinnans hjälpare och ej hennes stjälpare, män, som kunna blifva varma och hänföras af hvad som är heligt, stort och högt och som ej stå kalla inför hemmets frändekrets och arbetet där, inför skolans upplysning, inför fosterlandets frihet och värn, inför Guds rike och dess utbredande på jorden.

Vare sig vi äro välbärgade eller obemedlade, hafva tagit lärdomsgrader eller äro personer af ringa kunskaper, så stå vi lika nära att blifva välvilliga, rättänkande, handlingskraftiga män.

*
*
*

"Hur skall jag då blifva en man i detta ords bästa betydelse?" frågar du kanske nu. Jag vill

söka besvara denna fråga genom att visa dig de vägar, du måste beträda för att nå fram till målet.

1. *Du skall gå det allvarliga arbetets väg.* Det är det första villkoret. "När jag var ett barn, talade jag som ett barn, men när jag blef en man, lade jag bort det barnsliga", lyder ett gammalt visdomsord, och det säger, dels att man skall först vara ett riktigt barn, innan man kan blifva en riktig man, dels att det rätta allvaret bör komma, när den mera mogna åldern är inne. Ty snart ser man, att lifvet ej är lek, men ett väldigt gripande skådespel med arbete och kamp, med åska och solsken i underbar blandning.

Det lekande och planlösa måste aflösas af ett bestämdt satt lifsmål, som skall uppnås genom ett ihärdigt och samvetsgrant arbete. Detta mål kan vara snart sagdt hvilket som helst och kan växla i det oändliga efter olika människors inre och yttre omständigheter. Man kan lämna föräldrahemmet och gå ut i världen för att skapa sig ett eget arbete och en egen framtid; man kan också stanna hemma och fortsätta det fäderneärfda yrket och söka drifva upp detta. Hvilket ärligt arbete som helst är aktningsvärdt och kan skänka själfbestånd och lefnadslycka. Arbetet är en ära. Så läsa vi om den grekiske fältherren Epaminondas, en af världshistoriens mest fräjdade krigare, att han ej drog sig för att antaga en gatsopares befattning, när afundsamma medborgare afsatt honom från befälet och trodde sig skymfa honom genom att välja honom till det ringaste af alla medborgerliga ämbeten.

Myrorna dana stackar, andliga och kroppsliga arbetare dana samhället. Arbetsbin och inga drö-

nare skola vi vara samt söka göra vår samhällskupa rik på honung, det är andlig och materiell kultur. Sedan gör det mindre, om vi arbeta som ämbetsmän i kammaren, i skolsal, i kyrka o. s. v. eller som handverkare eller som landtmän uti i naturens sköna, sunda verkstad eller i vår tids väldiga fabriker med deras dånande och nervslitande, men så snillrikt uttänkta jättemaskiner. Allt arbete är vackert, endast lättjan är ful.

Genom det ärliga arbetet under årens tysta men snabba gång växer vår erfarenhet till en mans mognad. Och samlad kärnfast erfarenhet är den dyrbaraste behållningen af ett människolif, men den vinnes ej genom ifrig och ständig jakt efter tomma nöjen och förströelser; den är arbetets och allvarets frukt. Ty skämt och muntert väsen låta fullväl förena sig med en manlig karaktär, och det är ett nöje att höra det friska skrattet, den glada sången, men det ständiga flinandet hos en person, hvars hjärna knappast rymmer en enda förnuftig tanke, låter som en åsnas skriande, som en kalfs bråkande.

* * *

2. *Sök kunskap och upplysning, fyll den lediga tiden med ädel sträfvan efter mera ljus* — det är det andra villkoret för att blifva en själfständig man.

Många stora män, hvilka lyst som stjärnor af första ordningen i vetandets värld, lekte som barn i fattiga hem. Men de hade en sökande ande, hvars maning de följde, och den dref dem framåt och uppåt. Linné och Polhem, den store växtkännaren och den store uppfinnaren, kämpade

från början och länge med brist och andra svårigheter. Författaren af denna uppsats minns med glädje en skånsk landtman, ägare af en rätt liten egendom, men han blef en prydnad för sin bygd, en berömd riksdagsman, han ägde en rik boksamling, med hvars skatter han var väl förtrogen, han hade en vacker mynt- och fornsakssamling samt umgicks med lärda och framstående män. Och hvem känner icke amerikanen Abraham Lincoln, som började som timmerflottare och sedan fortsatte som bodbetjänt, som biträde hos landtmätare, som advokat, han, som en tid var så arm, att han i brist på papper skref och räknade på bord och skyfflar, men som slutade såsom president i Förenta Staterna, uppuren af millioner, icke minst af de fyra millioner svarta negerslafvar, hvilkas befriare han blef. Dessa män och oräkneliga med dem hafva höjt sig genom ihärdigt arbete och oafslätligt kunskapsbegär; ofta fingo de föga skolbildning, men de blefvo själfva sin lyckas smeder, de hafva visat oss alla, att af kunskaper äro de själfförvärfvade de bästa och ädlaste.

Har du skolbildning — och det hafva vi ju alla i Sverige mer eller mindre — så är det bra, men fortsatt med studier på egen hand, släpa själf fram stenar till den kunskapsmur, du kan uppbygga i ditt inre allt högre och allt fastare.

Detta är icke så svårt i vår tid, ty vi lefva ju i socken- och folkbibliotekens, i vandringsbibliotekens, läsestugornas och föreläsnings-föreningarnas tidsålder. Många bord äro dukade för dig; sätt dig då till bords, tag skeden i hand och lägg för dig!

*

*

*

3. *Var plikttrogen!* Kanske, när allt går omkring, detta är den manliga karaktärens viktigaste beståndsdel, själfva sabelstålet i mandomen.

Dit må vi räkna uthålligheten. Ett yxhugg på hvarje träd i skogen faller intet, men för de upprepade slagen störtar äfven den massivaste tall. På en rullande sten grov ingen moss, men väl på det stadiga klippblocket.

Uthållighet flyttar berg! Var ihärdig i ditt yrke, det må vara andligt eller kroppsligt! Håll ut som elev i skolan, som tjänare, som husbonde, som medborgare! Håll ut i trohet och kärlek mot föräldrar och andra människor, till hvilka ditt hjärta en gång knutit sig! Håll fast vid det förbund, som en gång ingicks mellan *din* ande och Guds!

Till plikt känslan hör äfven ordningssinnet, så att man har hvarje föremål på sin plats och gör hvarje sak på sin rätta tid och ej uppskjuter till i morgon hvad som i dag skall ske.

Dit hör vidare det moraliska modet, så att man följer sin öfvertygelse och handlar efter bästa samvete, visserligen noga pröfvar hvarje steg och ej gör något i förhastande, men står fast vid hvad man pröfvat vara rätt och sanning.

Det finns tre slags människor. En del hör till dem, som säga: "*jag vill*". Det är detta slags folk, som utträttat allt stort i vårt fädernesland, som danar välskötta åkrar, som bygger järnvägar och skolor, mejerier och verkstäder, som torrlägger mossar och myrar samt utsår bildningens, vetenskapens och de sköna konsternas frön, folk, som får Sverige att se ut som en trädgård och åkrarne att bölja af säd.

En annan part människor hör till dem, som

säga: "*jag vill icke*". Dessa äro missnöjda med allt och med alla och mest med sig själfva, och de utträtta icke något till gagn eller glädje.

En tredje part slutligen höra till dem, som gäspra: "*jag kan icke*". Det är den stora hopen af feta, lata, sömniga, viljeslöa drönare, som äro det tunga blocket på människosläktets fot och som fördröja allt framåtskridande.

Alla verkliga män höra till den skara, hvars fältrop är "*jag vill, jag kan och jag skall*", den tappra förtruppen, som röjer väg genom hinder och snår för mänsklighetens många millioner.

* * *

4. *Lär dig att lyda och försaka!* Detta är en af farlederna till mandomens fjälltopp. Vägen till frihet går icke genom själfsväld och slappt smekande af den egna lustan och de egna nyckerna. Lydnad är en af den sanna folkfrihetens grundpelare, i dess skola danas starka, helgjutna medborgare. Våra bästa jordbrukare, köpmän, soldater och ämbetsmän hafva i sin ungdom gått i lydnadens skola. Utan lydnad gifs det ingen solid folkuppfostran, och just emedan vi icke hafva kommit i Sverige så långt med hänsyn till denna senare, är jag viss om, att den utsträckta värnplikten skall lända vår nation tjill gagn äfven af det skäl, att om våra unga män skola blifva fullt värdiga frihet och medborgerliga rättigheter, så mogna de härför under inflytande af den militära disciplinen. Det gömmes mycken sanning i det gamla ordspråket: "man måste först blifva en duktig korporal, innan man kan duga till general"!

Man skall kunna försaka också, isynnerhet då man är ung, och det ehvad man är fattigmans- eller rikemansbarn. Vill man blifva herre öfver sig själf, måste man i tid vänja sig vid att säga ett orubbligt nej till lockande frestelser och förespeglingar. Gör man icke så, varder man blott en misslyckad halfherre.

Jag är icke okunnig om, att rätt många i våra dagar anse, att bön, lydnad och försakelse blott äro ett ok, som gör människor till trälrar. Om möjligen *någon* skymt af sanning skulle kunna röjas i ett så underligt påstående, skulle det vara, emedan det understundom kunnat tyckas, som om dessa bud ålagts mera de ringare än de högre ställda, förkunnats mera nedåt än uppåt, fastän de tydligen äro i lika mån adresserade till alla människor. Men icke dess mindre är det i allt väsentligt en ödesdiger lögn, då man påstår, att människan genom att bedja, lyda och försaka, får ett trälmärke sig påtryckt. Hon blir tvärtom icke blott härunder mera fri och själfständig, hon garanterar sig på denna väg äfven en säkrare, snabbare och mera lyckosam framtid.

* * *

5. *Håll hjärtat varmt!* — se där den femte och sista anvisningen för den yngling, som vill blifva en man. Hat kyler, men kärlek gör varm, och det är sorgligt, då ungdomen icke eldas af något ädelt och godt. Vi hafva så mycket att älska, till exempel hemmet, vårt lefnadsyrke, kamratkretsen, vårt sköna svenska fosterland, vår ärorika historia, vår upplysning och nationella utveck-

ling. *Något* att lefva för och att lyfta sig till skall en man hafva.

Den fosterländska häfden, skaldernas diktning, sången och musiken samt framför allt den kristna religionen äro mäktiga att sätta örnvingar på vår själ, mäktiga att blåsa upp vår andes lilla gnista till en flammande eld.

Det är ståtligt att se en yngling stiga fram att försvara den svage eller värja mot baktal en frånvarandes goda namn och rykte. Det är en skön syn att skåda purprade kinder och strålande ögon, när det gäller rätt och sanning. Men det är sorgligt att hos unga män finna loja, liknöjda sömngångare, utan intresse för något, unga gubbar, stelfrusna redan i lifvets midsommartid.

* * *

Ja, låtom oss sträfva fram mot mandomsmönstret! Men ingen kan bygga ett hus af bara sten eller trä; man måste hafva en ritning, en plan för ögat, med ett ord, något att gå efter.

En mans mönster kan icke vara en död ritning, men en annan lefvande man. *En* sådan finns, värd att vara den högsta förebild för alla, som vilja pryda sin hjässa med mandomens krona. Det är Han, som är alla tjänares tjänare, alla herrars herre, Människosonen. Han visar ett lif fullt af kärlek, fullt af mod, fullt af arbete. Han var trogen mot sig själf, trogen mot Gud. *Han* skall till jordens sista dag nämnas som det högsta, renaste, yppersta mönstret.

Den, som följer honom, han är en man, *en kristen man!*

Gustaf-Adolf-Förbundets föredragsserie

- I. GUSTAF II ADOLF. Af lektor *A. Rydfors*.
- II. WILHELM von SCHWERIN. Af *Cecilia Bååth-Holmberg*.
- III. HURU YNGLINGAR BLIFVA MÄN. Af direktör *T. Holmberg*.

GUSTAF-ADOLFS-FÖRBUNDET *för Sveriges unga krigsmän*, stiftadt i Stockholm den 7 jan. 1904, har till *uppgift* att hos arméns och flottans unga manskap öka kunskapen om Sveriges land och folk, stärka känslan för hembygden och kärleken till fosterlandet samt främja gudsfruktan och sedlighet.

För detta ändamål vill förbundet, i samråd och samförstånd med vederbörande militära chefer och befälhafvare ställa sin verksamhet till officerskårernas förfogande genom att anordna muntliga föredrag och tillhandahålla för uppläsning afsedda uppsatser, häst i förening med sång, skioptikonbilder m. m.

För öfrigt vill förbundet låta sig angeläget vara att efter lokala och andra förhållanden söka för sin verksamhet finna sådana former och medel, som kunna tilltala, lifva och värma landets unga försvarare.

Politiska, sociala eller andra tvistefrågor för dagen få ej indragas i förbundets verksamhet.

Förbundets *medlemmar* utgöras af för dess syfte intresserade män och kvinnor, hvilka antingen en gång för alla erlagt en summa af minst 10 kr. eller årligen betala minst 1 kr.

Anmälan om medlemskap kan göras hos någon af styrelsens medlemmar eller hos *Gustaf-Adolfs-Förbundets sekreterare (adress Stockholm)*, som ock meddelar närmare upplysningar om förbundet.

Upplýsningar, råd och förslag samt erbjudanden rörande verksamhet för Sveriges värnpliktige i ofvan angifna anda mottagas med tacksamhet af sekreteraren eller förbundets ordförande, direktör *T. Holmberg, Tärna*.

www.books2ebooks.eu